

การพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยสุพานุวง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
THE DEVELOPMENT OF EVALUATION INDICATORS FOR
BACHELOR'S DEGREE CURRICULUM IN BUSINESS
ADMINISTRATION AT SOUPHANOUVONG UNIVERSITY,
LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC

ซื่อลือ นอตัวลี* ฤตินันท์ สมุทรทัย และสุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช
Suelue Nortoualee*, Ruetinan Samuttai, and Suntonrapot Damrongpanit

Faculty of Education, Chiang Mai University

*corresponding author e-mail: leesuelue@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานุวง และ 2) ตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานุวง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จำนวน 205 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับสองจากโปรแกรม Mplus version 7.4 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานุวง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมี 3 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ 2) โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานุวง ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เหมาะสมดี โดยมีค่า $\chi^2 = 113.161$, $df = 112$, $p\text{-Value} = 0.4515$ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือ ค่า $\chi^2/df = 1.01$, $RMSEA = 0.008$, $CFI = 0.999$, $TLI = 0.999$ และค่า $SRMR = 0.05$ น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝง 3 ตัว มีค่าตั้งแต่ 0.766-0.947 และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 17 ตัว มีค่าตั้งแต่ 0.498-0.951 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวบ่งชี้ การประเมินหลักสูตรปริญญาตรี ประเทศลาว

Abstract

This study aims 1) to develop the evaluation indicators for bachelor's degree curriculum in Business Administration, Management Program, Faculty of Economics and Tourism at Souphanouvong University and 2) to test the quality of the evaluation

indicators for bachelor's degree curriculum in the Business Administration, Management Program, Faculty of Economics and Tourism at Souphanouvong University. The samples of 205 participants included administrators, lecturers and relevant experts. The data was collected by a five-point rating scale for the questionnaire. Mplus program version 7.4 was used for quality test for indicators confirmatory factor analysis. The results showed that 1) there are 3 factors 17 indicators to assess the bachelor's degree curriculum in the Business Administration, Management Program, Faculty of Economics and Tourism at Souphanouvong University and 2) the structural relationship model of the evaluation indicators for bachelor's degree curriculum in the Business Administration Program of the Faculty of Economics and Tourism at Souphanouvong University was appropriately aligned and consistent with the empirical data in $\chi^2=113.161$; $df=112$; $p\text{-Value}=0.4515$ not statistically significant; $\ln\chi^2/df=1.01$; $RMSEA=0.008$; $CFI=0.999$; $TLI=0.999$ and $SRMR=0.05$. The factor loading of the three latent variables valued 0.766-0.947. The factor loading of the seventeen observed variables valued 0.498-0.951 and significant difference at the 0.01 level.

Keywords: indicator development, evaluation of bachelor curriculum, Laos

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญของการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคม และการค้นคว้าทฤษฎี พฤติกรรม มีบทบาทต่อการพัฒนาศักยภาพรอบด้านของมนุษย์ให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม และจริยธรรม ในการแก้ปัญหาของการดำรงชีวิตในสังคมให้อยู่อย่างมีความสุข และเป็นพลังในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า (Ministry of Education and Sports, 2015) อย่างไรก็ตาม การที่ระบบการศึกษาจะมีคุณภาพกับการที่ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์เป็นตัวกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และมีตัวบ่งชี้เพื่อกำกับและตรวจสอบเป็นระยะๆ ว่าระบบการศึกษาตามหลักยุทธศาสตร์นั้นได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ตัวบ่งชี้จึงเปรียบเสมือนกับเข็มทิศที่ใช้ในการติดตามประเมินคุณภาพ และตัดสินคุณค่าของการศึกษาตามหลักยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งการเรียนการสอนตามหลักยุทธศาสตร์บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานวง ถือได้ว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตนักวิชาการ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศ (Souphanouvong University, 2014) เพราะหลักยุทธศาสตร์เป็นการประมวลประสบการณ์ที่ครูสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและเจริญอกงาม (Suwannachot, 1999) ซึ่งหลักยุทธศาสตร์เป็นหัวใจที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอน เป็นเครื่องมือชี้แนะแนวทางให้มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ การนำเอาหลักยุทธศาสตร์ไปดำเนินการให้เกิดผลในทางปฏิบัติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการตรวจสอบถึงคุณภาพของหลักยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการประเมินหลักยุทธศาสตร์ เป็นวิธีการที่ผู้พัฒนาใช้เป็นเครื่องมือในการสะท้อนว่าหลักยุทธศาสตร์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปตามเป้าหมายหรือไม่ นอกจากนี้ยังช่วยกำหนดว่าส่วนไหนของหลักยุทธศาสตร์ที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุง และเสนอแนวทาง หลักการ วิธีการที่มีผลต่อการปรับปรุง

หลักสูตร (Laohapant, 2009) โดยทั่วไปแล้ว ก่อนจะทำการประเมินหลักสูตรใด ๆ ก็ตาม ผู้ประเมินจะต้องพัฒนาตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพ แล้วนำเอาตัวบ่งชี้ที่ได้รับการพัฒนานั้นไปใช้ในประเมินผล ถึงผลของการประเมินจะมีคุณภาพและน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการกำหนดตัวบ่งชี้เป็นสำคัญ ดังนั้น การพัฒนาตัวบ่งชี้จึงมีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านการประเมินผล เนื่องจาก ตัวบ่งชี้สามารถให้สารสนเทศของปรากฏการณ์ หรือสภาพที่ศึกษาในภาพรวมได้อย่างกว้าง ๆ โดยแสดงค่าออกเป็นตัวเลขในเชิงปริมาณ และสามารถแปลความหมายได้อย่างชัดเจนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Wiratchai et al., 2008) นอกนี้ Ashworth & harvey (1994 อ้างใน Thalanfsy, 2011) ยังได้กล่าวว่า ตัวบ่งชี้มีความสำคัญ คือ เป็นการสร้างความสัมพันธ์กับภารกิจของสถาบันการศึกษา ช่วยในการตรวจสอบและประเมินผลกิจกรรมของสถาบันการศึกษา โดยการนำมาตัดสินใจร่วมกับแหล่งข้อมูลช่วยในการติดตามตรวจสอบ การวางแผน และการตัดสินใจช่วยสร้างการยอมรับ และแรงจูงใจให้บุคลากร

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่ผ่านมา พบว่า หลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานวง ได้เปิดจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 มาถึงปัจจุบันรวมเป็นระยะเวลา 6 ปีการศึกษา มีนักศึกษาที่กำลังการศึกษาในหลักสูตรนี้ จำนวน 184 คน และบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว จำนวน 46 คน ยังไม่มีนักวิจัยหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินหลักสูตร ได้สร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การประเมินคุณภาพของหลักสูตร และหลักสูตรดังกล่าวยังไม่ได้มีการประเมินผลทั้งระบบ อันเนื่องมาจากไม่มีตัวบ่งชี้การประเมิน ซึ่งเปรียบเสมือนกับมาตรวัดที่ใช้ในการกำกับติดตามเฉพาะด้าน เพื่อตรวจสอบถึงคุณภาพของหลักสูตร นอกนี้ มหาวิทยาลัยแห่งอื่น ๆ ใน สปบ. ลาว ยังไม่ได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมินระดับหลักสูตร หรือพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ระดับหลักสูตร เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐาน ใช้ตรวจสอบว่าหลักสูตรได้ดำเนินไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้หรือไม่อย่างไร จากปัญหาที่ได้กล่าวมานั้น จึงเห็นว่า ตัวบ่งชี้มีความสำคัญจำเป็นยิ่งต่อระบบการตัดสินใจคุณภาพของหลักสูตร และการวางแผนพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และสอดคล้องกับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ และสากล ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานวง ตามแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ 3 องค์ประกอบ (Buosonte, 2007; Wiratchai et al., 2008) คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยสังเคราะห์ตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งให้แก่ผู้บริหาร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการวางแผนกำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของหลักสูตรดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานวง จำนวน 245 คน ใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามค่าพารามิเตอร์ 5 ต่อ 1 ได้จำนวน 205 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

หลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ทัศนคติเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ 3) ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ จากเอกสารตำรา บทความเอกสาร หลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานง มาตราฐานหลักสูตรแห่งชาติลาว และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

2. นำผลจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในข้อ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิด โดยพัฒนาตัวบ่งชี้ตามแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบมี 3 องค์ประกอบ คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ซึ่งจากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยได้ตัวบ่งชี้ทั้งหมด 17 ตัวบ่งชี้

3. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของตัวบ่งชี้ แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา และการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง index of item objective congruence (IOC) และคัดเลือกเอาตัวบ่งชี้ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันมีค่า IOC 0.50 ขึ้นไปพบว่าทุกตัวบ่งชี้มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง นำมาตรวจหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.82 ถึง 0.93

5. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 205 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 160 ฉบับ เมื่อเทียบกับขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามค่าพารามิเตอร์ประมาณ 4 ต่อ 1 และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วย Rweb (Damrongpanit, 2014) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน ดังนั้นจำนวน 160 คน มีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งผู้วิจัยใช้เกณฑ์พิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล คือ χ^2/df มีค่าน้อยกว่า 2 CFI มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป TLI มีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป RMSEA มีค่าน้อยกว่า 0.05 แต่ไม่ควรจะเกิน 0.10 SRMR มีค่าน้อยกว่า 0.05 แต่ไม่ควรจะเกิน 0.08 (Damrongpanit, 2012)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานง มี 3 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ คือองค์ประกอบที่ 1 ด้านปัจจัยนำเข้า (IN) มี 7 ตัวบ่งชี้ได้แก่ คุณลักษณะและพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตร (X1) การกำหนดคุณลักษณะหรือเงื่อนไขของนักศึกษาที่เข้าเรียน (X2) การคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน (X3) โครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตรมีสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติ (X4) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (X5) เนื้อหาของรายวิชาในหลักสูตร (X6) และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

(X7) องค์ประกอบที่ 2 ด้านกระบวนการ (PC) มี 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตร (X8) คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างเข้ารับการศึกษาระดับหลักสูตร (X9) การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ (X10) การมีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (X11) การเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกทักษะภาคปฏิบัติ (X12) กระบวนการวัดและการประเมินผล (X13) เกณฑ์การวัดและประเมินผล (X14) และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (X15) และองค์ประกอบที่ 3 ด้านผลผลิต (OU) มี 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ คุณภาพของบัณฑิต (X16) และระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต (X17) ดังภาพที่ 1 (Figure 1)

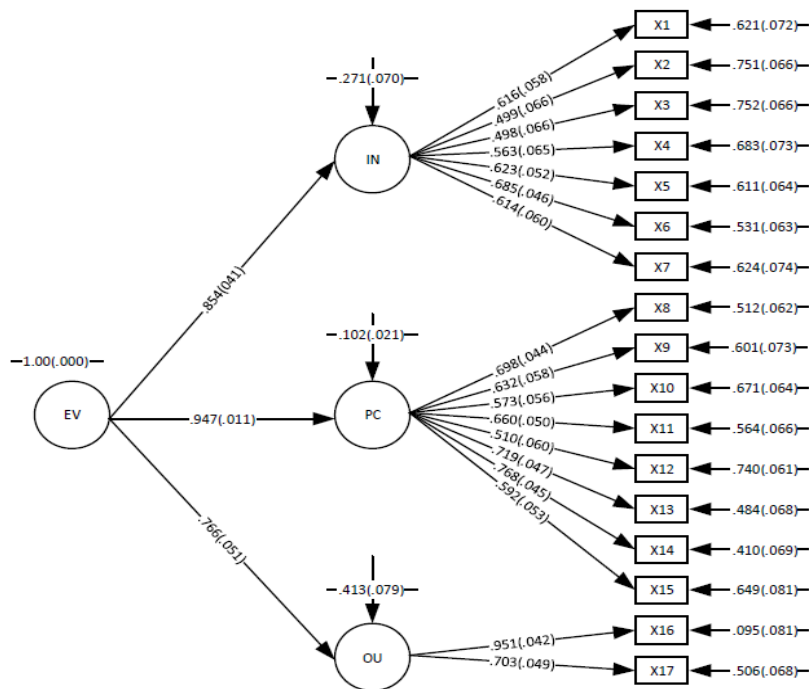

Figure 1 The relationship model structural indicator to evaluate the bachelor's degree of Business Administration in the Department of Administration, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University

2. ผลการตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานวง ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (second order confirmatory factor analysis) พบว่า โมเดลเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี โดยพิจารณาได้จากค่า $\chi^2=113.161$, $df=112$, $P\text{-Value}=0.4515$ ไม่นับสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือ ค่า $\chi^2/df=1.01$, $RMSEA=0.008$, $CFI=0.999$, $TLI=0.999$ และ ค่า $SRMR=0.05$ เป็นไปตามเกณฑ์การพิจารณาความกลมกลืน แสดงว่าโมเดลมีสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงทั้ง 3 ตัว มีค่าตั้งแต่ 0.766 ถึง 0.947 ทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และตัวแปรสังเกตได้

ทั้ง 17 ตัว มีค่าเป็นบวก ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.498 ถึง 0.951 และทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 1 (Table 1)

Table 1 Results of confirmatory factor analysis of the structural relationship model

factors	indicator	factor loading		p-value	R ²
		estimate	S.E.		
IN (Input)		0.854	0.041	0.000	0.729
	X1	0.616	0.058	0.000	0.379
	X2	0.499	0.066	0.000	0.249
	X3	0.498	0.066	0.000	0.248
	X4	0.563	0.065	0.000	0.317
	X5	0.685	0.052	0.000	0.389
	X6	0.685	0.046	0.000	0.469
PC (Process)	X7	0.614	0.060	0.000	0.376
		0.947	0.011	0.000	0.898
	X8	0.698	0.044	0.000	0.488
	X9	0.632	0.058	0.000	0.399
	X10	0.573	0.056	0.000	0.329
	X11	0.660	0.050	0.000	0.436
	X12	0.510	0.060	0.000	0.260
	X13	0.719	0.047	0.000	0.516
OU (Output)	X14	0.768	0.045	0.000	0.590
	X15	0.592	0.053	0.000	0.351
		0.766	0.051	0.000	0.587
	X16	0.951	0.042	0.000	0.905
	X17	0.703	0.049	0.000	0.494

Remark $\chi^2 = 113.161$ df = 112 $\chi^2/df = 1.01$ p-value = 0.4515 RMSEA = 0.008 CFI = 0.999
TLI = 0.999 SRMR = 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า ตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีการบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร มหาวิทยาลัยสุพานุวง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ คือ องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า มี 7 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) คุณลักษณะและพฤติกรรมของอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ประจำหลักสูตร 2) การกำหนดคุณลักษณะหรือเงื่อนไขของนักศึกษาที่เข้าเรียน 3) การคัดเลือกนักศึกษาเข้าเรียน 4) โครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตรมีสอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติ 5) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 6) เนื้อหาของรายวิชาในหลักสูตร และ 7) สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีจำนวน 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างเข้ารับการศึกษในหลักสูตร 3) การส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์ 4) การมีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) การเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกทักษะภาคปฏิบัติ 6) กระบวนการวัดและการประเมินผล 7) เกณฑ์การวัดและประเมินผล และ 8) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนา

นักศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและองค์ประกอบด้านผลผลิต มีจำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) คุณภาพของบัณฑิต และ 2) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตมีความเหมาะสม แสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ที่ได้พัฒนาขึ้นนี้มีคุณภาพอาจเนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ จากเอกสารตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา และดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้ขึ้นมาโดยยึด 3 องค์ประกอบ คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต เป็นหลักในการพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ มี 3 องค์ประกอบ (Buosonte, 2007; Wiratchai et al., 2008) คือ 1) ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า 2) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ และ 3) ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Ashworth & Harvey (1994 อ้างใน Thalanfsy, 2011) การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Ngamsert (2008) ได้สังเคราะห์องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ประเมินหลักสูตรระยะสั้นสำหรับบุคลากรสายแพทย์ กองทัพเรือ ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และยังสอดคล้องกับแนวคิดแนวของ Kanjanawasee (2009) ที่กล่าวว่าโครงการที่ประสบความสำเร็จต้องมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกันระหว่างบริบท ปัจจัยนำเข้า การดำเนินงาน และผลได้รับ และสอดคล้องกับแนวคิดของ The Higher Education Commission (2015) ที่พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร โดยพัฒนาตัวบ่งชี้ไปตาม 3 ด้าน คือ ขนิดของตัวบ่งชี้ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ และแยกตัวบ่งชี้ใน 3 ด้าน ออกเป็น 6 องค์ประกอบ ตามกลุ่มที่ให้ข้อมูล

ทั้งนี้ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้ มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตัวบ่งชี้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวแปรแฝงอยู่ในระดับสูง และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ ทั้ง 17 มีค่าในระดับปานกลางถึงสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงมีค่าตั้งแต่ 0.766 ถึง 0.947 และน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ มีค่าตั้งแต่ 0.498 ถึง 0.951 แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของตัวบ่งชี้ทั้ง 3 องค์ประกอบ 17 ตัวบ่งชี้ สามารถใช้ประเมินผลหลักสูตรปริญญาตรีบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร ได้อย่างมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ และการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่ชัดเจนและเหมาะสม และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือก่อนจะนำไปใช้ทดสอบโดยผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามถึงอย่างก็ตาม เมื่อดูในแต่ละองค์ประกอบแล้วพบว่า โมเดลองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าทั้ง 7 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง โมเดลองค์ประกอบด้านกระบวนการทั้ง 8 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง และโมเดลองค์ประกอบด้านผลผลิต ทั้ง 2 ตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับสูง ทุกตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบมีค่าใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบนั้นมีความสำคัญใกล้เคียงกัน และมีความสัมพันธ์กัน โดยภาพรวมน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ส่วนมากมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง อาจมีสาเหตุมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chadcham (2004) ที่ศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ได้กล่าวถึง

ลักษณะข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์ว่า การใช้กลุ่มตัวอย่างขนาด 100-200 หน่วยตัวอย่างอาจได้คำตอบไม่เหมาะสมแต่ถ้าใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 500 หน่วยตัวอย่างขึ้นไปกลับไม่พบค่าที่ไม่เหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

โดยสรุปแล้ว ตัวบ่งชี้การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีการบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบริหาร คณะเศรษฐศาสตร์และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยสุพานุวงศ์ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยประกอบมี 3 องค์ประกอบ และ 17 ตัวบ่งชี้ ที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ และการประเมินหลักสูตรอย่างเป็นระบบ บวกกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และโมเดลเชิงทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี โดยพิจารณาได้จากค่า $\chi^2=113.161$, $df=112$, $P\text{-Value}=0.4515$ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือ ค่า $\chi^2/df=1.01$, $RMSEA=0.008$, $CFI=0.999$, $TLI=0.999$ และค่า $SRMR=0.05$ เป็นองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่สำคัญสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือมหาวิทยาลัยสุพานุวงศ์ ได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพในด้านหลักสูตร เนื่องจากว่า ผลผลิตทางการศึกษาตามโครงการหลักสูตรเป็นปัจจัยสำคัญที่แสดงถึงคุณภาพในการบริหารจัดการด้านการเรียนการสอน ตามโครงการหลักสูตรนั้น ๆ เมื่อนักศึกษาสำเร็จตามโครงการหลักสูตร ได้งานทำ มีความรู้ความสามารถ และสร้างความพึงพอใจให้กับนายจ้าง ก็จะเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยสุพานุวงศ์ และยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญให้แก่ มหาวิทยาลัยสุพานุวงศ์ นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพในด้านอื่น ๆ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤตินันท์ สมุทรทัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทรพจน์ ดำรงค์พานิช ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ และขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย และขอกราบขอบพระคุณคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Buosonte R. *Direction and Area of Evaluation*. 2^{ed}. Bangkok: Chulalongkorn University Printing; 2007.
- Chadcham S. Confirmatory factor analysis: CFA. *Journal of Educational Research and Measurement*. 2004; 2(1): 15-42.
- Damrongpanit S. *Mplus for Behavioral and Social Research Data Analysis*. Mahasarakham: Maha Sarakham University; 2012.
- Damrongpanit S. The Estimation of Sample Size for Structural Equation Modeling in the Social Science Research by Appling of the Rweb, *Journal of Education Rajabhat Maha Sarakham University*. 2014; 11(1): 13-23.
- Kanjanawasee S. *Theory of Evaluation*. 7^{ed}. Bangkok: Chulalongkorn University Printing; 2009.
- Laohapant S. *The Curriculum Evaluation of the Master of Education in Social Studies B.E. 2538*. At Khon kaen University. Master of Education (Curriculum and Instruction in Special Education). Khon Kaen: Khon Kaen University; 2009.
- Ministry of Education and Sports. *Vision to 2030, Strategy to 2025, and Education and Sports Sector Development Plan (2016-2020)*. Vientiane: Ministry of Education and Sports; 2015.

- Ngamsert S. *Development of Assessment Standards Indicators and Criteria for Short Courses for Medical Officers of the Royal Thai navy*. Master of Education (Educational Measurement and Evaluation). Bangkok: Chulalongkorn University; 2008.
- Souphanouvong University. *A Study Guide for Advisors and Students*. Luangprabang: Souphanouvong University; 2014.
- Suwannachot C. *Courses and Curriculum Development*. Bangkok: Aksonthai printing; 1999.
- Thalanfsy K. *The Development of Indicators and Academic Evaluation criterions for the National University of Laos*. Doctor of Education (Educational Administration and Development). Mahasarakham: Mahasarakham University; 2011.
- The Higher Education Commission. *A Guide for Quality Assurance of Higher Education B.E. 2557*. Edition 1. Bangkok: Office of the Higher Education Commission; 2015.
- Wiratchai N. *Research and Indicators Development of Moral ethics*. Bangkok: Moral Center Digital Repository; 2008.